

آتش‌سوزی بیمارستان گاندی با فداکاری آتش‌نشان‌ها تلفات نداشت

آتش‌نشان؛ سپر بلای ساختمان‌های نایمن

زینب موزوقی خبرنگارگروه نقد روز

دقیقا یک هفته پس از هفتمین سالگرد پلاسکو، حوالی ساعت هفت بعدازظهر پنجم بهمن ماه خبر رسید بخشی از هتل بیمارستان گاندی، طعمه حریق شده است. تصاویر اولیه منتشرشده از این ساختمان نشان می‌داد آتش‌سوزی از نمای بیرونی ساختمان شروع شده. کم‌کم عکس و فیلم‌هایی از پیشروی آتش در طبقات و دیگر نقاط این هتل بیمارستان منتشر شد و در همان دقایق ابتدایی اعلام شد آتش‌نشانی شهرداری تهران عملیات خود را برای اطفای حریق و خارج کردن افراد حاضر در ساختمان آغاز کرده است. رئیس اورژانس تهران نیز اعلام کرد در پی آتش‌سوزی بیمارستان گاندی، بیمارستان‌های تهران در حالت آماده‌باش قرار گرفته‌اند. همچنین دو دستگاه اتوبوس آمبولانس، چهار دستگاه آمبولانس و دو دستگاه موتورلانس به بیمارستان گاندی اعزام شدند. پلیس راهور تهران نیز برای فعالیت بهتر آتش‌نشانان محدودیت‌های ترافیکی در جنوب به شمال خیابان ولیعصر از بهشتی به سمت شمال، خط ویژه اتوبوس بی‌آرتی شمال به جنوب از میدان ونک و گاندی شمال به جنوب از کوی دوم جنوب اعمال کرد. همچنین جنوب به شمال گاندی از میدان آرژانتین هم ممنوعیت تردد اعمال شد و ماموران با استقرار در این نقاط از تردد خودروها ممانعت به عمل می‌آوردند تا شرایط بهتری برای اطفای حریق بیمارستان گاندی به‌وجود بیاید. سرانجام آتش‌سوزی هتل بیمارستان گاندی پس از سه ساعت، حوالی ساعت ۹ شب جمعه با تلاش آتش‌نشانان خاموش شد.

بیماران در معرض حریق نبودند

جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی درباره جزئیات این حادثه پس از اطفای حریق، ساعت ۹ شب حادثه گفته بود: «شعله‌های آتش از طریق نما به بخش‌هایی از داخل ساختمان نیز سرایت کرده بود. آتش‌نشانان در این شرایط و از چندین جهت عملیات خود برای اطفای حریق را که در بخش شرقی ساختمان رخ داده بود، آغاز کردند. قسمت شرقی ساختمان عمدتاً مربوط به بخش هتلینگ و اقامتی این بیمارستان بود و از این رو بیماران چندان در معرض حریق قرار نگرفتند. با این وجود با کمک گروهی دیگر از آتش‌نشانان و همچنین عوامل اورژانس و کادر بیمارستان نسبت به تخلیه بیمارستان و انتقال بیماران اقدام شد. همزمان گروهی دیگر از آتش‌نشانان نیز اقدام به جست‌وجو در طبقات بیمارستان کردند که درحال حاضر بیش از ۹۰ درصد بیمارستان مورد جست‌وجو واقع شده است.»

گاندی ۵۵ خطر از شهرداری گرفته بود

همچنین ملکی یادآور شده بود که قسمت میهمانپذیر بیمارستان با حدود ۱۷ طبقه با نمای کامپوزیت قابل اشتعال کاملاً شعله‌ور بود و زمانی که نیروهای آتش‌نشانی به محل حادثه رسیدند آتش به قسمت‌های زیادی از بخش‌های داخلی نفوذ کرده بود و از بالا نمای سوخته به پایین سرایت و همه را شعله‌ور می‌کرد.

براساس گفته‌های ملکی، نیروها به قسمت اصلی بیمارستان نفوذ کرده و در هر طبقه نفراتی مستقر شدند تا از سرایت آتش به قسمت داخل بدنه اصلی بیمارستان جلوگیری شود که از سرایت آتش به داخل ساختمان

هیچ‌کس به فکر مشارکت نیست؟

زهرا طیبی خبرنگارگروه نقد روز

کمتر از یک ماه تا برگزاری انتخابات مجلس دوازدهم باقی مانده است. نتایج بررسی صلاحیت‌ها تقریباً اعلام شده و با وجود اینکه هنوز تکلیف لیست‌بندی و گروه‌بندی‌های سیاسی واضح و مشخص نیست، اما تقریباً می‌توان حدس زد که ترکیب حضور گروه‌های سیاسی در انتخابات مجلس دوازدهم به چه شکل خواهد بود. اما در میان این گمانه‌زنی‌ها در مدت زمان کوتاه باقی‌مانده تا انتخابات، به نظر می‌رسد کلیدواژه پرتکراری که شاید بیش از همه از زبان رهبرانقلاب شنیده می‌شود، نادیده گرفته شده است. اینکه چه سازکارهایی منجر به کاهش مشارکت در انتخابات مجلس یازدهم شد، امری است که احتمالاًابعاد متفاوتی دارد، اما این نگرانی که کاهش مشارکت عمومی در انتخابات مجلس دوازدهم هم رخ دهد، امری بوده که برمبنای نظرسنجی‌ها نیز می‌توان آن را قابل بررسی و تحلیل دانست.
براین اساس گزاره‌های مهمی برای ایجاد این فضای انتخاباتی در کشور مطرح می‌شد که ایجاد فضای باز انتخاباتی برای حضور گروه‌های مختلف سیاسی، عزم جریان‌ها و گروه‌ها و سلاطین مختلف سیاسی برای نقش‌آفرینی در انتخابات مجلس از جمله این موارد بود. با این حال در چند مدت باقی‌مانده تا انتخابات، می‌توان گفت علی‌رغم تکرار چندباره اهمیت میزان مشارکت در انتخابات، اما نه اهتمام قابل توجهی به این موضوع شده است و نه اقدام چشمگیری که بتواند بر افزایش میزان مشارکت و ایجاد فضای انتخاباتی در کشور موثر باشد. علاوه بر این برخی اظهارنظرها و موضع‌گیری‌ها حتی می‌تواند بر میزان مشارکت نیز اثر منفی بگذارد.

جای خالی نقش‌آفرینی رسانه ملی در انتخابات مجلس

از همان روزهای ابتدایی آغازپیش‌ثبت‌نام‌ها گفته می‌شد که کارویژه اصلی صداوسیما بر ایجاد فضای شور و نشاط انتخاباتی در راستای افزایش مشارکت گذاشته شده است؛ امری که به دنبال تحقق آن در پس گفت‌وگوها و مناظره‌های انتخاباتی میان شخصیت‌ها و نمایندگان احزاب سیاسی بودند؛ علاوه براینکه در چهارچوب برگزاری این گفت‌وگوها نیز عموماً اصل بی‌طرفی رعایت نمی‌شد. اما به نظر نمی‌رسد خروجی چنین

اصلی بیمارستان جلوگیری شد البته دود به همه طبقات نفوذ کرده بود. آنچه در این بین و پس از اطفای حریق از سوی جلال ملکی اعلام شد و در نوع خود قابل تأمل است، این بود که بیمارستان گاندی پنج اخطار نایمن بودن ساختمان دریافت کرده بود. سخنگوی سازمان آتش‌نشانی همچنین گفته بود آخرین اخطار ارسال شده به مسئولان ساختمان گاندی، آبان‌ماه سال جاری بود.

جلال ملکی همچنین در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره حادثه بیمارستان گاندی گفت: «دوستان متولی امر به ما اطلاع دادند که چندباری به این ساختمان اخطار داده‌اند. شهرداری هم اعلام کرد پنج‌بار اخطار داده‌اند و یکی دو بار هم کمیته ایمنی برای این قضیه تشکیل داده‌اند. عملیات هم همان شب به‌طور کامل تمام شد و تمامی نیروها همان ساعت ۱۱ تا ۱۲ برگشتند. فقط یکی دو ایستگاه آنجا برای احتیاط باقی‌ماندند که صبح روز جمعه محل را تحویل دادند.»

نردبام‌ها نجات‌دهنده بودند

نقطه قوت شهرداری در این عملیات، به‌روزرسانی تجهیزات آتش‌نشانی بود. از جمله تجهیزاتی که به موفق شدن عملیات آتش‌نشانی کمک کرده بود، نردبام‌های چندمتری است. ملکی همچنین در رابطه با پیشرفت تجهیزات آتش‌نشانی نیز گفت: «آتش‌نشانی با تجهیزاتش است. آتش‌نشانی‌ای که تجهیزات نداشته باشد، هیچ چیز از دستش برنی‌آید. روز پنجشنبه لطف خدا شامل حال مان شده بود و دسترسی خوبی از سمت گاندی داشتیم اما از سمت ولیعصر که محل اصلی آتش‌سوزی در آن قسمت بود و نمای آنجا دچار حریق شد، در آن قسمت دسترسی مان نزدیک ۲۰ الی ۴۰ متر بود. بچه‌ها با لوله‌کشی وارد ساختمان شده بودند و نمای شعله‌ور را نمی‌توانستیم بزنیم. اگر آن نردبام‌های بلند آتش‌نشانی نبود، به هیچ طریق نمی‌توانستیم دسترسی داشته باشیم. خدا را شکر نردبام بود و از چند سمت عملیات پیش می‌رفت و ظرف یک‌ساعت به‌وسیله همین نردبام‌ها، آتش نما خاموش شد.»

آتش اگر به بیمارستان می‌رسید، فاجعه می‌آفرید

سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران همچنین دلیل سرعت بالای آتش‌سوزی در هتل بیمارستان گاندی را این‌گونه تشریح کرد: «ساختمان بیمارستان آتش‌نگرفت و حریق فقط در هتلینگ ساختمان بود. خود ساختمان بیمارستان را حتی نگذاشتیم، یک‌متر هم آتش بگیرد. اگر آتش به خود بیمارستان می‌رسید، فاجعه بود. اما به دلیل اینکه ساختمان نمای کامپوزیت داشت و نمای کامپوزیت قابل اشتعال است، چون سه لایه دارد؛ یک‌لایه میانی که قیراندود است و قیر هم در اینجا به شدت شعله‌ور می‌شود. خود فلز هم ترکیب آلومینیومی دارد و ترکیب قابل اشتعالی است. پشت سر آن هم قیر است و به‌طور عجیبی یک ترکیب قابل اشتعالی تشکیل داده که از بالا هم شره می‌کند و به سمت پایین می‌ریزد. مثلاً نمای طبقه یازدهم آتش گرفته و همین آتش به سمت پایین شره کرده و طبقه‌های پایین را درگیر می‌کند. یعنی ظرف ۱۵ الی ۱۶ دقیقه کل نمای بیمارستان آتش گرفته بود و این‌گونه نبود که فکر کنید در سه ساعت، کل نما آتش گرفته باشد. نه، پشت سر تمام این نما، یک خلأ وجود دارد و این پشت چون هوا قرار می‌گیرد، مانند یک دودکش عمل می‌کند و به‌راحتی شعله را بالا و پایین می‌کند. برای همین آتش‌نشانی تأکید دارد ما باید حوزه‌بندی داشتیم، یعنی اگر لایه‌های وسط و میان طبقات، حوزه‌بندی داشته باشد آتش از یک طبقه به طبقه دیگر سرایت نمی‌کند، اما چون این نماها چون پشت‌سرها حوزه‌بندی وجود نداشت، آتش به‌راحتی پشت این نما می‌دوید، شیشه پستی را ذوب می‌کند و وارد واحدها می‌شود و واحدها را هم به‌راحتی شعله‌ور می‌کند.» اما اتفاق بعدازظهر جمعه و آتش‌سوزی هتل بیمارستان گاندی دوباره

فرهیختگان

پرونده ساختمان‌های نایمن در تهران را باز کرد. دقایق ابتدایی آتش‌سوزی، کاربران فضای مجازی با انتشار تصاویر نمای آتش‌گرفته هتل بیمارستان گاندی نوشتند که پلاسکویی دیگر در راه است. تلاش بی‌وقفه آتش‌نشانی تهران و حضور به‌موقع آن اما در سالگرد پلاسکو، از وقوع یک پلاسکوی دیگر جلوگیری کردند. اما آنچه محل تأمل و پرسش است، این است که با وجود امکانات و تجهیزات لاکچری برای ارائه خدمت به بیماران در هتل بیمارستان گاندی، چرا مسئولان بیمارستان با وجود اخطارهای مکرر، سعی در برطرف ساختن مشکل ایمنی و نقص ساختمان نکردند؟

چرا با وجود ارسال پنج اخطار اما از طریق رسانه‌ها، شهرداری فشار لازم را برای برطرف‌سازی نقص ایمنی این هتل بیمارستان وارد نکرده است؟ چرا با وجود اخطارهای مکرر اما این هتل ساختمان پلمب نشد تا نقص ایمنی ساختمان برطرف شود؟

فرهنگ ایمنی باید در میان مسئولان جا بیفتد

قدرت‌الله محمدی، رئیس سازمان آتش‌نشانی تهران معتقد است شهرداری و آتش‌نشانی نمی‌توانند ساختمان‌های نایمن را پلمب کند. او در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «چند بیمارستان نایمن در تهران داریم. اگر بخواهیم همه را پلمب کنیم، مردم چه‌کار کنند؟ مسئولان بیمارستان‌ها باید به اخطارها توجه کنند؛ چراکه بعداً خودشان باید خسارت دهند. مردم یک طرف ماجرا هستند. اکنون مسئولان بیمارستان باید میلیاردها تومان خسارت بدهد؛ چراکه اگر ایمن‌سازی شده بود، نیازی به پرداخت خسارت نبود، یعنی درس عبرتی شد. وگرنه همه چیز را با دستگاه قضایی نباید حل کرد. چند ساختمان را پلمب کرد؟ چندین پرونده از ساختمان‌های نایمن داریم. باید فرهنگ ایمنی برای مسئولان و صاحبان ساختمان‌های نایمن جا بیفتد و این اصل را بپذیرند که خودشان باید صیانت کنند.»

هتل بیمارستان گاندی الزامات سازه‌ای را هم رعایت نکرده بود

اخطارها ظاهراً مرتب‌به به ایمنی ساختمان از حریق بود و با ایمنی سازه‌ای این بیمارستان در تفاوت است. اما آن‌گونه که پیداست هتل بیمارستان گاندی از نظر سازه‌ای هم ساختمانی نایمن به حساب می‌آید. اسماعیل سلیمی، معاون پیشگیری سازمان مدیریت بحران شهرداری نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «مهرماه امسال نتیجه ارزیابی سازه‌ای این ساختمان مشخص شد و از طریق شهرداری منطقه شش به این ساختمان اعلام شد این ساختمان وضعیت بحران سازه‌ای ندارد و نیازمند مقاوم‌سازی در برابر تاب‌آوری زلزله است. از گرید A تا D که ما ارزیابی می‌کنیم، این ساختمان C را از نظر سازه‌ای داشت، یعنی باید ارزیابی کمی لزوم‌ای شده و اقدام به مقاوم‌سازی می‌شد.»

سلیمی اما خبر داد امکان پلمب ساختمان هم وجود داشت. وی ادامه داد: «سال گذشته موارد متعددی داشتیم که الزامات سازه‌ای و حریق را رعایت نکردند و از کل یا بخشی از ساختمان ممانعت در بهره‌برداری کردیم. همچنین از طریق طرح کمیته‌های ایمنی رفع خطر مناطق و تشکیل پرونده قضایی برای این ساختمان‌ها، دستور پلمب از دادستانی‌های مناطق یا از خود معاونت دادستانی تهران اخذ شد. اگر ساختمانی بعد از اخطار، تمکین به مقاوم‌سازی و ایمن‌سازی نکند، حتماً این اتفاق برای آن می‌افتد. این یک فرآیند تعریف شده است که هم برای حریق درحال استفاده بوده و هم در یکی دو سال اخیر در بحث الزامات سازه‌ای قابل استفاده است.»
حالا دو روز از حریق هتل بیمارستان گاندی گذشته است. آنچه قابل تقدیر است، تلاش آتش‌نشانان از تکرار حادثه‌ای شبیه به پلاسکو است، اما ساختمان گاندی زنگ خطری بود که ساختمان‌های نایمن چه در الزامات مرتب‌به با حریق و چه الزامات سازه‌ای جدی گرفته شوند و صاحبان ساختمان‌های نایمن، ایمنی سازه‌هایشان را پس از اخطار جدی بگیرند.

فرهنگ ایمنی باید در میان مسئولان جا بیفتد

در واقعیت امر خلاف این امر رفتار می‌شود و می‌شود گفت تنها چیزی که در دعوی گروه‌های سیاسی با یکدیگر بی‌اهمیت است، میزان مشارکت مردم است؛ امری که افکارعمومی نیز مشخصاً این امر را درک می‌کنند که در پس دعوی گروه‌های سیاسی با یکدیگر مشکلات و دغدغه‌های مردم از اهمیتی برخوردار نیستند.

فضای باز انتخاباتی برای رقابت جناح‌ها و گروه‌های سیاسی فراهم شد؟

یکی از شئون و موارد مهمی که می‌تواند در افزایش میزان مشارکت موثر باشد، کنش احزاب سیاسی برای همراه کردن مردم برای ترغیب به حضور پای صندوق‌های رای است؛ امری که نه تنها از جانب احزاب سیاسی کنشی در این راستا دیده نمی‌شود، بلکه این امر نیز دیده می‌شود که برخی احزاب سیاسی که حیات و پویایی آنها در انتخابات در کشور موضوعیت پیدا می‌کند، تمام بار افزایش مشارکت در انتخابات را به گردن نظام حکمرانی می‌اندازند و با اما و اگر کردن برای حضور در انتخابات، از مشارکت مشروط حرف می‌زنند؛ امری که فرامتن آن تکرار این گزاره است که اگر تضمینی برای پیروزی در انتخابات برای این احزاب باشد، در انتخابات حضور پیدا می‌کنند و اگر نه نیز از عدم مشارکت صحبت به میان می‌آوردند و در واقع برای این احزاب نیز مشارکت مردم موضوعیت ندارد. در سمت دیگر اما این امر نیز مورد توجه قرار داشت که اساساً اگر فضای باز انتخاباتی برای حضور جناح‌ها و گروه‌های سیاسی ایجاد نشود، امر مشارکت با آسیب همراه خواهد شد. براین اساس تا اینجای ماجرا و علی‌رغم حضور برخی افراد از جناح‌های سیاسی اصلاح‌طلب و علی‌رغم اینکه این احزاب حضور پررنگی در انتخابات نداشتند، اما انتقادهایی مبنی بر بررسی صلاحیت‌های افراد این جناح‌ها مطرح شده است، با این حال با اعلام نظرها در بررسی صلاحیت‌های داوطلبان در انتخابات، همواره این موضوع از جانب برخی مطرح می‌شد که بررسی صلاحیت‌ها در انتخابات سیاسی بوده و در راستای خالص‌سازی صورت می‌گرفته است؛ امری که اکنون و بعد از بررسی صلاحیت‌ها نیز با جدیت بیشتری در جانب برخی افراد و گروه‌های سیاسی مطرح می‌شود، موضوعی که در میان سکوت‌نهادهای نظارتی انتخاباتی برای افتاع و توجیه افکارعمومی برای علت برخی اعلام نظرها در این رابطه، اثر منفی آن مستقیماً متوجه مشارکت مردم خواهد بود و این امر القا خواهد شد که اساساً فضای باز انتخاباتی برای حضور جناح‌ها و سلاطین سیاسی فراهم نشده است.

اساس با نگاهی به روند چند ماهه صداوسیما در فضای انتخاباتی کشور، تلویزيون نه تنها نمره قابل قبولی در راستای ایجاد امید و افزایش مشارکت نمی‌گیرد، بلکه در مواردی حتی خلاف این امر نیز عمل کرده است.

از پس دعوی قدرت گروه‌های سیاسی افزایش مشارکت بیرون نمی‌آید

شاید این امر در دوره‌های مختلف نیز به کرات دیده شده که افراد و گروه‌های سیاسی در راستای رقابت، تسویه حساب یا پیروز شدن بر رقیب دست به افشاکاری علیه یکدیگر می‌زنند. این امر حتی در دوره‌های مختلف انتخاباتی نیز تأثیر مثبتی بر افزایش مشارکت نداشته است. اما در شرایط فعلی کشور شاید سوالی که در نگاه افکارعمومی وجود دارد این است که حضور و مشارکت در انتخابات قرار است کدام یک از مشکلات فعلی آنها را حل کند؛ امری که انتظار می‌رود گروه‌ها و جناح‌های سیاسی پاسخ درستی مبتنی بر حل مشکلات کشور و راه‌حل‌ها در این رابطه ارائه کنند؛ موضوعی که می‌تواند نقش‌آفرینی گروه‌های سیاسی در راستای افزایش مشارکت را به همراه داشته باشد. با این حال اما آنچه که این روزها در میان برخی از افراد و شخصیت‌ها به راه افتاده، دعوای افشاکاری‌های درست و غلط مبتنی بر محکوم کردن رقیب است؛ امری که نشان می‌دهد آنچه در این فضا اصل قرار داده شده است، از میدان با در کردن رقیب است. در میان این دعوا و رقابت‌های سیاسی که این روزها در شبکه‌های اجتماعی به راه افتاده و فارغ از اینکه حرف درست از جانب چه کسی مطرح می‌شود، خروجی این دعوا و پیام آن برای افکارعمومی ناامیدی از مشارکت در انتخابات است. قضاوت افکارعمومی در پس این دعوا نیز ایسن امر خواهد بود که در میانه این دعواتنها چیزی که دغدغه این افراد که منتسب به برخی جناح‌های سیاسی هستند، نیست، مشکلات و دغدغه‌های مردم است و آنچه برای افراد در فضای سیاسی اولویت دارد، تصاحب کرسی‌هاست. طبعاً در چنین فضایی آنچه گم می‌شود، نگرانی‌ها درباره افزایش میزان مشارکت است. اما نه‌تنها این امر نادیده گرفته می‌شود، بلکه حتی آسیب‌مستقیم این کنش‌ها متوجه میزان مشارکت مردم و امید آنها برای حضور پای صندوق‌های رای خواهد بود. نکته جالب ماجرا اینجاست که برخورد‌ها از جانب افرادی صورت می‌گیرد که همواره بر اهمیت میزان مشارکت متأثر از صحبت‌های رهبر انقلاب تأکید داشته‌اند اما واقعیت ماجرا اینجاست که علی‌رغم اینکه این امر تبدیل به شعار میاسیون در گفت‌وگوها و صحبت‌ها شده‌ها، اما تنها در حد لفظ و گفتار محدود می‌ماند